

Głos Wielkopolski

Rok I

Poznań, czwartek, 6 września 1945 r.

Nr 190

Uruchamiać

Dotychczasowe nasze osadnictwo na ziemiach odzyskanych miało przede wszystkim charakter rolniczy i urzędniczo-handlowy. Obsadzone zostały w znacznej części gospodarstwa rolne, urzędy i mniejsze placówki handlowe i rzemieślnicze. Złożyło się na to wiele przyczyn. Oczywiście najłatwiej jest wysłać urzędników, za którymi ciągną sami przez się rzemieślnicy i kupcy. Można bez większego trudu formować transporty rolników zwłaszcza spośród repatriantów, przewozić ich na zachód i osadzać na nowych gospodarstwach. Trudniej jest natomiast zwłaszcza w warunkach polskich znaleźć osoby, które mogłyby się poważnie zająć nie tylko zabezpieczeniem, ale i uruchomieniem zakładów przemysłowych.

Niezależnie od tego czy fabryka jakaś na zachodzie jest obiektem państwowym, czy też może stać się własnością osób prywatnych, pierwszym warunkiem uruchomienia zakładu jest znalezienie odpowiednich ludzi przygotowanych technicznie, organizacyjnie i handlowo, którzy mogliby zakład zabezpieczyć, doprowadzić na nowo do stanu produkcyjnego i co najważniejsze uruchomić produkcję.

Trudno jest znaleźć takich ludzi, bo ich nigdy Polska w dostatecznej liczbie nie posiadała. Wiemy z okresu przedwojennego, że rozbudowa przemysłu krajowego napotykała u nas na wielkie trudności właśnie skutkiem braku fachowców, i to zarówno kategorii kierowniczej, jak i fachowych, czy chociażby przyuczonych robotników.

Wiele się zmieniło w czasie wojny. Liczba robotników przyuczonych może nawet wzrosła skutkiem zatrudnienia wielkich rzesz polskich pracowników w przemyśle wojennym. Liczba jednak ludzi zdolnych do obejmowania kierowniczych stanowisk przemysłowych katastrofalnie zmalała. Pomijając już naturalną śmiertelność i przerwę w szkoleniu przez wyższe uczelnie, pomijając potworne straty poniesione w tej zwłaszcza dziedzinie przez akcję niszczenia polskości i mordy żydowskie, stoimy dzisiaj wobec faktu pozostawania jeszcze poza granicami kraju wielu zdolnych ludzi odpowiednich do kierownictwa zakładami przemysłowymi.

A tu potrzeby nasze wzrosły. Fabryk jest więcej. Posiedliśmy nowe gałęzie przemysłu, ten przemysł który pozostał, wymaga poważnych renowacji i reorganizacji. Łatwiej jest kierować przedsiębiorstwem będącym już w biegu, niż je organizować czy odbudowywać. Stoimy przed problemem braku fachowców, który nie jest łatwy do rozwiązania.

Tymczasem przemysł na zachodzie wymaga uruchomienia. Raz dlatego, że tylko uruchomienie zabezpiecza faktycznie fabryki od zniszczenia i rozszabrowania, dwa dlatego, że przemysł bezczynny, to marnowanie kapitału narodowego, trzy, ponieważ uruchomienie produkcji jest warunkiem szybkiej odbudowy kraju i utrzymania stopy życiowej na odpowiednim poziomie.

Na razie można powołać kapitał narodowy. Można przez jakiś czas żyć starzyzną pochodzącą jeszcze z czasów przedwojennych. Mogą miasta na zachodzie opierać się finansowo o dotacje rządowe, kredyty i wyprzedzać zapasów. Jest to jednak stan rzeczy, który tylko przejściowo może być tolerowany. Warunkiem zaś normalnego rozwoju jest jak najszybsze uruchomienie przemysłu, a więc wytwórczości nowych wartości gospodarczych, które jedynie mogą uchronić naszą gospodarkę przed obniżeniem poziomu życia.

Niedawno odbyty we Wrocławiu zjazd przemysłowych grup operacyjnych był niestety w wielu momentach smutnym sprawozdaniem z dotychczasowej działalności, która tylko w wyjątkowych wypadkach doprowadziła do racjonalnego uruchomienia warsztatów produkcyjnych. Od zjazdu rozpoczęła się nowa era, której hasłem naczelnym jest uruchamianie przemysłu. Być może, że i w tej akcji popełnimy wiele błędów. Nazbyt jeszcze mamy mało ludzi do tej pracy

Zjazd uczestników podziemnej walki zbrojnej

W szóstą rocznicę najazdu niemieckiego na Polskę odbył się w Warszawie zjazd uczestników podziemnej walki zbrojnej. W zjeździe tym prócz licznych delegatów A. L., A. K., B. Ch. oraz innych organizacji podziemnych wzięli udział również najwyżsi dostojnicy państwowi z Prezydentem Bierutem i Premierem Osóbką-Morawskim na czele.

Salę posiedzeń K. R. N. udekorowano barwami narodowymi i kwiatami. Tło estrady, na której ustawiono stół prezydialny, stanowił ornament, przedstawiający dwa skrzyżowane karabiny, otoczone wieńcem z liści dębowych z datą 1939—1945.

W imieniu Komitetu Organizacyjnego Zjazdu

powitał zebranych pułkownik Narbutt, zapraszając do honorowego Prezydium Zjazdu premiera Osóbkę-Morawskiego, wicepremiera Wiesława Gomońkę, wicepremiera Mikołajczyka Stanisława, ministra Wycęcha, prezesa Banczyka, Barcikowskiego, gen. dywizji Spychalskiego, gen. Brygady Stokowskiego, oraz przedstawicieli Armii Ludowej, Armii Krajowej, B. Ch., K. P. N., P. Z. W. i przedstawiciela Wojska Polskiego, gen. broni Korczyca. Wymienieni zajęli miejsca za stołem prezydialnym. Przewodniczącym obrad został gen. Witold Jęźwiak.

Punktem kulminacyjnym pierwszego dnia Zjazdu były gorąco oklaskiwane przemówienia Prezydenta Bieruta i Premiera Osóbkę-Morawskiego.

Na placu boju pozostali skromni, przeważnie nieznanymi ale ofiarni i gotowi oddać za Ojczyznę życie opuszczeni przez dowódców żołnierze, pozostał naród, który się nie poddał wewnętrznie przemocy, który bronił swej godności i wierzył twardo, że tylko drogą samoobrony i walki z tą przemocą uda mu się uwolnić z kajdan niewoli. Na placu boju pozostaliście Wy, zebrani tutaj w szóstą rocznicę wielkiej katastrofy, ażeby dać jeszcze raz świadectwo prawdzie, że podstawa obrony Ojczyzny i jej niepodległości jest nie rwący się do władzy dyktator, bogacz, spekulant, biurokrata, ale zwykły, szary człowiek pracy. (Oklaski.) Jest tą podstawą chłop, robotnik, inteligent, miłujący swój kraj i gotowy poświęcić własne swe życie w potrzebie. (Oklaski.)

Hołd poległym

Wielu z Was, uczestników walki podziemnej, nie stawiło się na ten Wasz apel dzisiaj. Większość poniosła śmierć w boju nierównym i ciężkim. Z głębokim smutkiem żegnamy tych, którzy padli i pamięć serdeczną o nich przekazywać będziemy z czcią z pokolenia na pokolenie. Wam zaś, którzyście ocalili, zarówno zebrani tutaj w tej sali, jak i rozproszonym w pracy nad odbudową Polski po całym kraju, jak też znajdującym się jeszcze poza krajem, składam w dniu bolesnej rocznicy, uwieńczonej radosnym zwycięstwem gorące, braterskie i miłością najserdeczniejszą owiane pozdrowienia. (Oklaski.)

Witam w Was nie tylko zasłużonych i bohaterów bojowników podziemnych, żołnierzy armii partyzanckich A. L., A. K., Batalionów Chłopskich, powstańców warszawskich i wszystkich innych organizacji zbrojnych, które w ciągu lat niewoli stawały opór najeźdźcy, ale witam w Was i tych, którzy przybyli na apel, aby bronić Ojczyzny i nadal. (Oklaski.) Aby po zdruzgotaniu wroga na zewnątrz kraju bronić Jej przed atakami i knościami reakcji! (Oklaski.)

Ci sami tchórzliwi i egoiści snobowie, ci sami dawni sanacyjni dyktatorzy, liderzy partyjni, spekulanci, oszuści i wyzyskiwacze ludu pracującego, którzy porzucili naród 6 lat temu, gdy spadła na kraj klęska, którzy usiłowali skłócić ze sobą organizacje podziemne w kraju, odrywając je od walki z okupantem i krzycząc, że, to nie hitlerzyzm i wróg wewnętrzny zagraża, ale że to P. P. R., Armia Ludowa, że to dywersyjne organizacje partyzanckie — że to jest wróg, że tu trzeba szukać wroga, bo on zagraża władzy tych sanatorów.

Wróg wewnętrzny grozi

Ci sami dzisiaj znowu chcieliby wyciągnąć ręce po władzę. Ci sami krzyczą — jakim prawem ma rządzić polska demokracja, skoro patent na władzę posiadamy my? (Oklaski.) Dlatego też nie mogło być szczęśliwszej myśli odbycia w tej Polsce rocznicy wybuchu wojny światowej, jak właśnie przez Wasz apel, jak właśnie w waszemu Was, którzyście bronili Polski swą krwią i swym życiem, w wezwaniu Was do pracy apellem, abyście bronili nadal demokratycznej Polski. (Oklaski.)

Dziś wróg został zdruzgotany i rozbity i jeżeli niebezpieczeństwo trwa nadal, to istnieje ono ze strony wrogów wewnętrznych, ze strony reakcji. Dzisiaj granice nasze są już ustalone, ale demokracja jest w niebezpieczeństwie. Dlatego też w dniu tym, w dniu Waszego apelu wzywam Was, ażebyście z tą samą ofiarnością, z tym samym poświęceniem, z tym samym umiłowaniem sprawy, z którym broniliście Polskę w okresie niewoli, abyście z tą samą miłością, z tym patriotyzmem budowali dzisiaj nowe zręby nowej, odrodzonej Ojczyzny, abyście czuli się w dalszym ciągu pionierami nowego, odrodzonego, demokratycznego życia polskiego, abyście bronili Demokracji. (Oklaski.)

Apel Zjazdu

Po przemówieniu prezydenta Bieruta, przyjętym przez zebranych owacyjnymi oklaskami, zabrał głos minister Bienkowski, który odczytał apel Zjazdu:

„Zebrani przedstawiciele wszystkich organizacji wojskowych całej Polski, walczących z nie-

(dalszy ciąg na stronie 2-giej)

Przemówienie Prezydenta Bieruta

Obywateli! Uczestnicy podziemnej walki zbrojnej z najeźdźcą niemieckim! Witam Wasz Zjazd w imieniu Prezydium Krajowej Rady Narodowej. Mija sześć lat od chwili, gdy dzieć hitlerowska napadła na ziemię polską, rozpoczynając drugą wojnę światową. W ciągu tych sześciu lat naród polski przeżył najcięższą w swych dziejach katastrofę i wiele doświadczeń, z których długo czerpać powinny naukę obecne i przyszłe pokolenia. Bowiem w świetle doświadczeń, przyżytych przez nas w ciągu sześciu lat ujawniła się naocześnie w sposób tak przejrzysty, jak to nigdy nie mogło mieć miejsca w normalnym biegu dziejów postawa społeczna poszczególnych warstw narodu, poszczególnych instytucji i nawet poszczególnych ludzi. Ujawniła się namacalnie, o ile się tak można wyrazić, treść istotna, oblicze wewnętrzne, naga dusza egoistyczna i klasowe ograniczenia poszczególnych naczelnych organów, instytucji państwowych, kościelnych, wojskowych, politycznych, społecznych i wszelkich innych, które rościły sobie prawo wyłączności do reprezentowania narodu, do kie-

rowania jego losami, jego świadomością, psychiką, moralnością i oczywiście produktami jego pracy i jego potu. Wszystkie te przyrodzone w toż samość, pychy i dyktatorskiej władzy nad narodem instytucje i organa naczelne porzuciły bez chwili namysłu naród swój, swoje państwo i swój kraj, gdy tylko okazało się, że siły narodu są zbyt słabe, aby wytrzymać nagły napór uzbrojonej od stóp do głów nawały niemieckiej.

Naród rzucony na pastwę losu

Krzykliwi wodzowie, pyszniący się znajomością wyższych tajemnic dostojnicy, pełni zawsze szumnych frazesów liderzy partyjni porzucili bez wahania na pastwę losu naród, ratując przed katastrofą swe własne indywidualne tobołki i walizy oraz swe nikczemne w gruncie rzeczy figury. Wielki, kosztowny i okrzykany do rzędu potęg mocarstwowych aparat polityczny i państwowy osławionych rządów sanacyjnych, przysnął jak bańka mydlana w ciągu niespełna dziesięciu dni.

Kilkaset tysięcy rodaków wróci do Ojczyzny

Do Katowic przybyła delegacja sztabu generała Eisenhowera w towarzystwie oficerów sztabowych Marszałka Żukowa. Delegaci naradzali się z wojewodą Zawadzkim w sprawie repatriacji przebywających w amerykańskiej strefie okupacyjnej kilkuset tysięcy Polaków. Został opracowany plan wysyłania transportów oraz ich przejmowania przez władze krajowe.

Delegacja zwiedziła Katowice i Kraków po czym wyjechała do Czechosłowacji.

Kierownik delegacji, pułkownik Szymanowski, będący szefem oddziału polskiego przy sztabie generała Eisenhowera stwierdził ponadto, że wszyscy żołnierze korpusu polskiego we Włoszech pragną powrócić do Ojczyzny. (TASS).

Depesze gratulacyjne z okazji zakończenia II-giej Sesji Rady Narodowej

Warszawa, 5. 9. (Polpress). — W dniu zakończenia II-giej Sesji Rady Narodowej, Prezydium jej przesłało z okazji ostatecznego zwycięstwa nad Japonią depeszę gratulacyjną do Zw. Radzieckiego na ręce Generalissimusa Stalina oraz do trzech pozostałych mocarstw.

Podróż inspekcyjna min.

Mikołajczyka

Warszawa, 5. 9. (Polpress). — Wicepremier Mikołajczyk z ob. Szyszko dokonał ostatnio podróży wizytacyjnej po wojew. gdańskim, pomorskim, mazurskim, dolno-śląskim i krakowskim, po której zakończeniu zdał sprawozdanie Premierowi Rządu.

Odzyskanie cennych pamiątek po Chopinie

Warszawa, 5. 9. (Polpress). — Instytut Fryderyka Chopina w Warszawie odzyskał na terenach zachodnich szereg bezcennych autografów Chopina, jak np. szereg listów do rodziców i przyjaciół, oraz dedykacje.

Ambasador angielski w Warszawie u ministra Matuszewskiego

Warszawa, 5. 9. (Polpress). — Ambasador angielski, akredytowany przy rządzie polskim w Warszawie złożył wizytę min. Matuszewskiemu, podczas której wyłoniła się myśl stworzenia specjalnego pisma w Polsce, poświęconego sprawom i zagadnieniom Anglii i stosunków łączących oba zaprzyjaźnione kraje. Podobne pismo ma również powstać na terenie Anglii. Uzgodniono również współpracę kulturalną między Polską a Anglią oraz wymianę kulturalno-światową i korespondentów prasowych.

Przekazanie 23 jednostek morskich flocie polskiej

Warszawa, 5. 9. (Polpress). — W dniu 9 września odbędą się oficjalne uroczystości przejęcia na Oksywii w Gdyni 23 jednostek morskich, przyznanych przez Związek Radziecki flocie polskiej.

Wystawa malarska w Krakowie

Warszawa, 5. 9. (Polpress). — W Krakowie odbyło się w pałacu sztuki otwarcie pierwszej powojennej wystawy malarstwa, rzeźby i grafiki, której dokonał wiceminister Kultury i Sztuki Leon Kruczyński.

przygotowanych, nazbyt mało doświadczenia, którego z dnia na dzień zdobyć nie podobna. Ale mimo wszystkie trudności i możliwe do popelnienia błędy, tylko tą drogą można dojść do rozwoju gospodarczego kraju.

Jest rzeczą pocieszającą, że kierownicze czynniki państwowe oraz organizacje samorządu gospodarczego zdają sobie z tego stanu rzeczy sprawę, więcej, że robią wszystko, aby obecne braki usunąć. Ściąganie z emigra-

cji fachowców, zjazd wrocławski, kursy dla kierowników przedsiębiorstw organizowane przez izby przemysłowo-handlowe i wiele, wiele innych faktów są tego wyraźnym dowodem.

Decyzja władz państwowych przewidująca przetrzymanie na ziemi odzyskane już w najbliższym czasie znacznej liczby polskich robotników przemysłowych dowodzi również tego, że sprawa uruchomienia przemysłu na

zachodzie zaczyna wkraczać w stadium realizacji.

Jeszcze kilka miesięcy, a fabryki dzisiaj nieczynne ruszą, wyrób przemysłowy, może jeszcze z początku nie tak jak dawniej doskonały, opuści magazyny, znajdzie się na rynku i zaspokoi potrzeby ludności, wreszcie szereg struga popłynie za granicę w zamian za tak nam potrzebne surowce, urządzenia, dewizy.

mgr Włodzimierz Głowacki

Zjazd uczestników podziemnej walki zbrojnej

(ciąg dalszy ze strony 1-szej)

mieckim okupantem, czcimy pamięć naszych towarzyszy broni, którzy polegali w walce. Pamięć Narodu zachowa na zawsze imiona tych, którzy w chwili, kiedy złowieszce moce przygotowały mu zagładę, nie zawahali się, samotni i bezbroni stając przeciwko potężnemu wrogowi, aby wypowiedzieć mu śmiertelną walkę. Walkę o byt albo zagładę narodu, walkę przeciwko barbarzyństwu, ohydzie moralnej i zniszczeniu. Uzbrojeniem ich była wola zwycięstwa i wolności, siła ich była ożywiająca naród, cała wiara w triumf słusznej sprawy. Każdy z nich, padając w walce, ciałem swym wzmacniał szaniec obrony. Krew jego rozdziła mścicieli, pomnażała szeregi walczących, budziła żądę odwetu. Pamięć wiekuiście i cześć tym, którzy życie oddali, abyśmy, ich następcy, budować mogli wolną i szczęśliwą Polskę. Pamięć i cześć wiekuiście tym, których krwią skropione pola oraz wyzwolony chłop — oraz, tym, których krwią zbrzyżane mury kamienne odbudowuje robotnik-budowniczy.

Pamięć i cześć poległym obrońcom Warszawy z 1939 roku, którzy pierwszy stawili czoło germańskiej nawaie, wskazując narodowi drogę do wolności, wskazując drogę wszystkim narodom świata. Bohaterskim powstańcom, którzy polegali na barykadach Warszawy, partyzantom, którzy polegali w nierównym boju, wszystkim bojownikom podziemnym, którzy padli w walce o Polskę, poległym na poboju świata w walce o zdławienie hitlerowskiej mocy, o przywrócenie światu pokoju. Wszystkim zakatowanym przez niemieckich zbrodniarzy, zamordowanym w komorach gazowych, spalonym w krematoriach, wszystkim tym nie dane było ujrzeć wyzwolonej Ojczyzny, którzy z Jej imieniem na ustach konali. Z krwi ich, wsiąkłej w ojczyzną niwę, zbieramy dzisiaj święte żniwo wolności.

Przemówienie

premiera Osóbki-Morawskiego

W dalszym ciągu uroczystości zabrał głos premier Osóbka-Morawski:

„Obywatele, żołnierze niepodległej, demokratycznej Polski!

W okresie blisko 6-letniej niewoli, kiedy okupant chciał zastraszyć i zdławić wszelką myśl o niepodległej Polsce, kiedy szubienicami, masowym aresztowaniem i obozami śmierci pragnął złamać ducha narodu, najdzielniejsze jednostki, najlepsi synowie i córki narodu podjęli z pogardą dla strachu i śmierci walkę z ciemiężcą, na terror odpowiadali terrorem, za śmierć zadawali śmierć wrogowi, na wszelki gwałt dawali odpowiedź kula i dynamitem. Byli tacy, którzy przeciwstawiali się zbrojnie okupantom. Młodzież chłopiska i robotnicza, żołnierze, podoficerowie i oficerowie — wszyscy walczyli, aby ponosić, aby szczytnie się do walki rozprawy z wrogiem. W trudnych warunkach, często bez broni, którą zdobywano dopiero na Niemcach, wyrastali bojownicy naszej walki, wyrastał nasz czyn zbrojny, jeden z załazków naszego Wojska Polskiego. Nasi bojownicy i partyzanci strzelali do katów i wrogów budzili wtedy w mrokach niewoli sumienie narodu, budzili sumienie świata, rozświecali dzielność, nieugiętość i bohaterstwo walczącej Polski. I gdy wkroczyła na nasze ziemie sławna, bohaterska Armia Czerwona, a u jej boku nasza i Armia sformowana w Związku Radzieckim, zastali oni nas tutaj przygotowanych do walki, zaprawionych w bojach i sabotażu, gotowych u boku Armii Czerwonej stanąć do dalszej, ale już otwartej walki z najeźdźcą i wrogiem ludzkości o pełne wyzwolenie Polski, o zadanie klęski wrogowi.

Toteż dzisiaj w Polsce rocznica napadu Niemców na nasz kraj, gdy my jako wolny naród dźwigamy się do nowego, lepszego bytu, możemy sobie i narodowi naszemu śmiało powiedzieć, że również z trudu naszego i znoju Polska powstała by, żyć! (Oklaski.)

Braterstwo broni

Dzisiaj zjazd uczestników walki o niepodległość Polski w latach 1939—1945 jest wspaniałą manifestacją jedności narodu. Żołnierze Armii Ludowej, Gwardii Ludowej, Milicji Ludowej, Batalionów Chłopskich, Armii Krajowej, Korpusu Bezpieczeństwa i wielu innych organizacji wojskowych spotkali się dzisiaj razem, aby zawrzeć formalne braterstwo broni, które w ogniu walki ze znieprawionym okupantem niemieckim o niepodległość naszego kraju zostało już dawno faktycznie zawarte. (Oklaski.) W mrokach konspiracji, w walce politycznej, w taktyce walki, w ścieraniu się koncepcji politycznych byli między żołnierzami podziemnymi AL-cy, AK-cy, ale nie było ich pomiędzy uczciwymi bojownikami, gdy chodziło o stosunek do okupanta, o szybkie jego klęskę, prowadzące do wolności i niepodległości Polski. (Oklaski.) Prawda historyczna, wartość i ogromny wysiłek naszego narodu w walce z okupantem wymagały, ażeby wszystkie szczerze i szlachetnie wysiłki poszczególnych grup czy nawet poszczególnych jednostek zgromadzić w jeden wielki kapitał moralny i militarny i złożyć na ołtarzu walki o niepodległość polskiej demokracji. (Oklaski.)

Równość ofiary

W tej walce każda ofiara, każda kropla przelanej krwi, każdy dzień katow, każdy czyn sabotażu i dywersji, każda nieprzespana noc konspiratora, słowem każdy wysiłek wojenny jest nam jednakowo drogi i bliski. Nie wolno zapominać nam o żadnym boju bohaterów, czynie, którego Polacy bez względu na organizację czy formację, w których działali i walczyli i bez względu na miejsce gdzie się walka toczyła dokonali, gdyż było to dla wolności naszego narodu. (Oklaski.) Inne stawienie sprawy byłoby pomniejszaniem tej świętej dla narodu walki, byłoby pomniejszaniem wkładu Polaków w dzieło walki z Niemcami i w dzieło odniesionego nad Niemcami zwycięstwa. Druga sprawa, to właśnie ocena roli współpracy ofiarnych wysiłków, jakie poszczególni jednostki czy grupy składały Ojczyźnie w najtrudniejszym dla Niej okresie niewoli. Tak, jak trzeba w ściśle ocenić zdrajców narodu, tak trzeba również właściwie i sprawnie ocenić rolę jego niezłomnych bojowników. Trzeba się zająć wdowami i sierotami po poległych. Należy przyjść z pomocą najbardziej poszkodowanym nie dlatego, iż należy się im jakaś zapłata za służbę Ojczyźnie i że istnieje możliwość wyrównania poniesionych ofiar, ale po prostu w imię zwykłej sprawiedliwości. (Oklaski.)

W imię Rządu Jedności Narodowej żywcem Wam najbardziej pomyślnych obrad. Niech Wasz Zjazd będzie wielką manifestacją jedności żołnierza, gdy chodzi o wielkie i główne nasze cele. Cześć bohaterom i bojownikom o wolność narodu! (Oklaski.) Niech żyje nasza wolna i niepodległa państwo Ojczyzna!

Wielkopolska dąży do normalizacji życia

Domagamy się węgla — Podwyższyć pobory pracownikom publicznym — Niemców zobowiązać i używać do pracy

Na wczorajszym posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Narodowej, które przeciągnięto się do późnych godzin wieczornych, obradowano nad wieloma sprawami aktualnymi dla naszego województwa oraz problemami o znaczeniu ogólnopolskim. Ze względu na spóźnioną porę, zmuszeni jesteśmy ograniczyć nasze sprawozdanie, pozostawiając szczegółowsze omówienie rozmaitych kwestii na najbliższe dni.

Obrady otworzył ob. Nadobnik, po czym przyjęto do wiadomości rezynację ob. Cielejwskiego ze stanowiska przewodniczącego W. R. N. Rada uchwalała podziękowanie ustępującemu przewodniczącemu, a na nowego przewodniczącego powołała ob. Piękniewskiego. Punkty 4 i 5 porządku obrad, obejmujące: sprawozdanie prezydium z wykonania uchwał W. R. N. oraz sprawozdanie z działalności prezydium W. R. N. referował ob. Nadobnik. Prezydium odbyło 4 posiedzenia, podczas których rozpatrzono ogółem 101 spraw. Dłuższą dyskusję wywołał jeden z punktów sprawozdania z wykonania uchwał powziętych przez W. R. N., mówiący o uchwale Woj. Komisji Ziemskiej (zatwierdzonej przez W. R. N.) w sprawie wydania zarządzeń polecających zaniechanie ściągania kontyngentów miesnych. Wypowiedziano się przeciwko uchwałom powiatowych rad przyjmujących zobowiązania do nakładania dobrowolnych kontyngentów. W toku dyskusji wyjaśniono, iż zakup dobrowolnych kontyngentów odbywał się po cenach 10-krotnie wyższych oraz że obecnie sprawa ta nie będzie już aktualną ze względu na to, że w najbliższych dniach wydany zostanie dekret o ochronie pogłowia. W przyszłości zatem ubojowi będzie podlegał jedynie nierogacizna.

Z kolei przewodniczący poszczególnych komisji W. R. N. składali sprawozdania z przeprowadzonych dotąd prac. Krytykowane działalność Tymczasowego Zarządu Państwowego dla porzuczonego lub opuszczonego mienia poniemieckiego, podkreślając iż zarząd ten stoi na wysokości zadania. Komisja dla spraw organizacji pracy wniosła o podjęcie bezwzględnej walki z nieuczciwością i złodziejstwem. Domagano się, by utworzyć sieć punktów kontrolnych, z których władze bezpieczeństwa przeprowadzałyby kontrolę wśród osób udających się na zachód lub stamtąd powracających. Wszelkiego rodzaju szabrowników należy kierować do prac przymusowych. Wnieśliśmy dalej, by wydać zakaz nabywania wszelkich przedmiotów od wojskowych, a także od Niemców przebywających w Polsce.

Jednymyślnie uchwalono szereg wniosków komisji oświaty rolniczej, a mianowicie: by czynniki państwowe zdecydowały o przydziale szkół rolniczych do jednego z ministerstw; by utrzymano typ szkoły dwuzimowej trzysemestralnej, jako szkoły mającej na terenie Wielkopolski ustaloną tradycję; dalej wyrażono zgodę, by na gospodarstwa szkolne brano również gospodarstwa po b. kolonistach niemieckich, przy czym gospodarstwa takie mają mieć do 15 ha; by z braku sił nauczycielskich zorganizować w

bieżącym roku po 3 szkoły gminne w każdym powiecie, by zwrócić się do władz radzieckich w sprawie niezajmowania lokali i gospodarstw przeznaczonych na cele szkolnictwa rolniczego; by w budżecie uwzględnić wydatki dla szkół rolniczych oraz powołać w Poznaniu Instytut Kształcenia Nauczycieli Rolniczych.

Obszerną dyskusję wywołało sprawozdanie komisji dla spraw badania działalności P. U. R. Wnioski tej komisji o rozgraniczenie kompetencji władz na Ziemi Lubuskiej, o ścisłą kontrolę nad osobami udającymi się na tereny zachodnie, o zwrócenie się do komisji porozumiewawczej polsko-radzieckiej w sprawie wydania zarządzeń o przestrzeganiu porządku i bezpieczeństwa na kolejach oraz szereg innych wniosków w tej kwestii, skierowano do prezydium W. R. N., która je rozpatrzy na najbliższym posiedzeniu.

Ob. Grajek referował sprawozdanie z podróży delegacji Woj. Rady Narodowej do Warszawy w sprawach aprowizacyjnych oraz wyniki konferencji u Ministra Aproprowiacji ob. Sztachelskiego. Podczas dwugodzinnej konferencji z Ministrem omawiano m. in. kwestię braku przydziałów tłuszczu oraz mięsa. Minister zaznaczył, że katastrofalny stan pogłowia zmusza Ministerstwo do wydania zarządzenia o ochronie bydła, przy czym w najbliższej przyszłości nie należy oczekiwać żadnych przydziałów mięsa. Jako rekompensatę za niezrealizowane karty żywnościowe będzie się wydzielali śledzie, których 70 tys. ton nadejdzie transportami URRY do naszych portów.

W dalszym punkcie obrad ob. wojewoda dr Widy-Wirski złożył obszernie sprawozdanie z działalności administracji na terenie woj. poznańskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Ziemi Lubuskiej. Sprawozdanie to i dyskusję ze względu na szereg ważnych problemów omówimy osobno. Wyniki akcji siewnej referował ob. Maringe, przedstawiając zasadnicze braki rolnictwa oraz potrzeby w zakresie paliwa, traktorów i nawozów sztucznych. Po wyczerpującej dyskusji uchwalono wnioski w sprawach: zwiększenia przydziałów węgla i przesunięcia rolnictwa w hierarchii dostaw na jedno z czołowych miejsc na okres orki jesienniej i omlotów; natychmiastowego przesłania traktorów na Ziemię Lubuską, zwiększenia dostaw nawozów sztucznych z uwzględnieniem Ziemi Lubuskiej; kredytowania i zwolnienia 12 tys. ton zboża konsumcyjnego na zasiew oraz wzmocnienia produkcji płatków owsianych z uwagi na otrzymaną nadwyżkę owsa, będącą wyrazem obniżki produkcji zbóż chlebowych na naszym terenie.

W dalszym ciągu obrad ob. Nadobnik referował sprawę wypłaty zaległych poborów pracownikom publicznym. Przyjęto następującą uchwałę: „Woj. Rada Narodowa uchwala zwrócić się do K. R. N. o spowodowanie czynników rządowych: a) do zwiększenia kredytów dla Pozn. Urzędu Wojewódzkiego na organizację władz w nowo przyłączonych powiatach Ziemi Lubuskiej

co najmniej do wysokości sum prelininowanych w dodatkowym prelininarzu Pozn. Urzędu Wojew. tj. 10 678 200 zł miesięcznie; b) do wypłacenia Woj. Komendzie Milicji Obywatelskiej w Poznaniu potrzebnych sum na wypłacenie dodatków rodzinnych dla milicjantów; c) do przyspieszenia sprawy uposażeń urzędników państwowych i samorządowych przez podwyżkę poborów o 100%.

Nadwyżką 2 głosów uchwalono zwrócić się do kompetentnych czynników o pozostawienie w dalszym ciągu zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu, jako samodzielnej instytucji publiczno-prawnej z uwagi na jej przedwojenną i obecną działalność oraz, że dobro ubezpieczonych przeciwstawia się zamierzeniom, zdążającym do scalenia tej instytucji z Powszechnym Zakładem Ubezpie. Wzajemnych w Warszawie. Analogiczny wniosek w sprawie Vesty — Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń nie przeszedł w głosowaniu.

W kwestii zaopatrzenia woj. poznańskiego w węgiel referowanej przez ob. Beceła uchwalono wnioski, z których przytaczamy 3 najważniejsze: 1. Woj. Rada Narodowa stwierdza, że nie ma dotychczas żadnego planu przydziału opału dla ludności cywilnej.

2. W. R. N. zwraca się do Ministerstwa Aproprowiacji o przydzielenie dla ludności cywilnej woj. poznańskiego potrzebnego opału i o zrealizowanie przydziału.

3. W. R. N. zwraca się do Ministerstwa Aproprowiacji o ustalenie, kto jest odpowiedzialny za zaopatrzenie woj. poznańskiego w węgiel.

Niezwykle ważną uchwałę powzięto odnośnie Niemców znajdujących się na naszym terenie. Uchwała brzmi następująco: „Woj. Rada Narodowa w Poznaniu wnosi do K. R. N. o spowodowanie, aby wszystkich Niemców na terenie woj. poznańskiego zobowiązano z tym, że nie mają oni prawa poruszania się poza obrebrami obozu z wyjątkiem wypadków używania ich do pracy, gdzie pozostają pod ścisłym nadzorem. Jakikolwiek wynagrodzenie poza utrzymaniem jest niedopuszczalne.“

Posiedzenie zakończono wyborem członków do komisji oraz wolnymi wnioskami. J. T.

Z posiedzenia Komisji Porozumiewawczej Stronnictw Demokratycznych w Poznaniu

W dniu 31 sierpnia br. odbyło się kolejne posiedzenie Komisji Porozumiewawczej Stronnictw Demokratycznych. Z szeregu omawianych zagadnień i powziętych uchwał podajemy tu najważniejsze.

Jako pierwszą omawiano sprawę obsady stanowisk starostów, wicestarostów, prezydentów i burmistrzów. Po dłuższej dyskusji przyjęto następujące wnioski:

1. Partie i Stronnictwa wchodzące w skład Komisji Porozumiewawczej, zbadają po swoich liniach organizacyjnych prace starostów w sensie administracyjnym, politycznym i moralnym i na następnych posiedzeniach Komisji wydadzą o nich swoją opinię.

2. Zobowiązuje się władze wojewódzkie do zasięgnięcia opinii Komisji Porozumiewawczej przy obsadzaniu stanowisk I i II instancji administracji państwowej i samorządowej.

3. Ustalono wytyczne, że o ile stanowiska starostów traktować należy jako stanowiska polityczne, o tyle przy obsadzaniu wicestarostów decydować winny ich administracyjno-fachowe kwalifikacje.

W sprawie zagadnienia urlopów dla pracowników fizycznych i umysłowych, Komisja Porozumiewawcza stanęła na stanowisku jednolitego traktowania urlopów wszystkich pracowników, tak fizycznych jak i umysłowych i wypowiedziała się za udzieleniem pełnych urlopów już po przeprowadzeniu roku.

Omówiwszy sprawę bezpieczeństwa, Komisja Porozumiewawcza postanowiła wzmocnić walkę z politycznym bandytyzmem i szabrownictwem, wezwąc do wzmocnionej walki wszystkie organizacje, zacięnie współpracując z Urzędami Bezpieczeństwa Publicznego i placówkami Milicji Obywatelskiej. Wreszcie ustosunkowano się pozytywnie do powstającego Stronnictwa Pracy i uznano Stronnictwo Pracy za organizację potrzebną i pożyteczną, oczywiście jako organizację demokratyczną. Komisja Porozumiewawcza przeprowadziwszy dłuższą wymianę zdań — postanowiła jednomyślnie zapraszać przedstawicieli Stronnictwa Pracy na swe posiedzenia w charakterze gości z głosem doradczym i za każdorazowym piśmiennym zaproszeniem.

Na następnym posiedzeniu Komisja Porozumiewawcza postanowiła przede wszystkim omówić sprawę powołania do życia organizacji Obywatelskiej Ligi Kobiet i zbadać działalność Komisji Mieszkańczych w Poznaniu.

Sytuacja w Japonii

Waszyngton, 5. 9. (PAP. Polpress). — Jak donosi agencja Reutersa, gazety japońskie zwracają uwagę na wypełnianie warunków kapitulacji „aktywnie i z pospiechem“.

„Yomiuri Hochi“ pisze: „Nie powinniśmy postępować tak, aby sojusznicy odnosili wrażenie, że nie chcemy wypełnić naszych zobowiązań.“

Powinniśmy roziać podejrzenia sojuszników i w tym celu podjąć szybką akcję, zgodnie z warunkami poczdamskimi, nie czekając na instrukcje od generała Mac Arthura“.

„Mainichi Shimbun“ pisze: „Naród japoński zdecydowany jest w pełni wypełnić wszystkie warunki kapitulacji i śmiało przeciwstawić się wszystkim trudnościom w przeświadczeniu, że w ten sposób przywrócony zostanie honor Japonii. Naród japoński nie spocznie, dopóki nie wypełni w dobrej wierze wszystkich warunków kapitulacji. Jednocześnie Japończycy będą czynić wysiłki dla podniesienia poziomu cywilizacji japońskiej, odbudowując kraj na zasadach pokoju, wolności i sprawiedliwości międzynarodowej“.

Waszyngton, 5. 9. (PAP. Polpress). — Omawiając położenie gospodarce Japonii, japońska agencja prasowa donosi: „Japonii grozi bezrobocie 4 milionów ludzi i zmniejszenie racji żywnościowych. Liczba ludności Japonii po powrocie Japończyków z Chin, Mandżurii, Korei i Formozy, przewyższy 80 milionów. Przyjmując za podstawę dane z okresu przedwojennego, należy dojść do wniosku, że liczba bezrobotnych dojdzie w przybliżeniu do 4 milionów. Wstrzymanie przywozu żywności uniemożliwi utrzymanie dotychczasowych norm podstawowych artykułów żywnościowych jak ryż, fasola, pszenica i kartofle.“

London, 5. 9. (PAP. Polpress). — Omawiając sytuację wytworzoną przez kapitulację Japonii „Times“ pisze, że kapitulacja Japonii oznacza więcej, aniżeli klęskę wojenną. Oznacza ona zakończenie pewnego okresu politycznego. Imperializm japoński rozdzielił krajem, wykonywał władzę również nad umysłami. Interesem imperialem służył tron. Szerzona wiara w nadprzyrodzone pochodzenie i nadprzyrodzoną misję tronu cesarskiego. Nowy premier japoński oświadczył, że odnosi się krytycznie do sfer, które dotychczas rządziły w Japonii. Za wcześniejsze, pisze dziennik, na stwierdzenie radykalnej i szczerzej przemiany w nastrojach japońskich. Ale, można mieć nadzieję, że wkrótce przemiany takie nastąpią. Japonia dotychczas była tak daleka od demokracji, że nie od razu mogą się ujawnić te zmiany. Zapewne wkrótce dojdą do głosu związki zawodowe, robotnicy upomną się o pewne prawa ekonomiczne. Niewątpliwie przyspieszy to zmiany, na które wszyscy czekają.

Wejska amerykańskie wkroczą do Tokio w sobotę

London, 5. 9. (BBC). — Wojska amerykańskie czynią ostatnie przygotowania do okupacji stolicy Japonii w sobotę. Po wkroczeniu wojsk amerykańskich do Tokio, generał Mac Arthur przeniesie tam swą główną kwaterę.

Wojska francuskie w drodze do Indochin

London, 5. 9. (BBC). — W drodze do Indochin znajdują się konwoje, składający się z trzech okrętów, który wiezie żołnierzy francuskich.

wiedliwie ocenić rolę jego niezłomnych bojowników. Trzeba się zająć wdowami i sierotami po poległych. Należy przyjść z pomocą najbardziej poszkodowanym nie dlatego, iż należy się im jakaś zapłata za służbę Ojczyźnie i że istnieje możliwość wyrównania poniesionych ofiar, ale po prostu w imię zwykłej sprawiedliwości. (Oklaski.)

W imię Rządu Jedności Narodowej żywcem Wam najbardziej pomyślnych obrad. Niech Wasz Zjazd będzie wielką manifestacją jedności żołnierza, gdy chodzi o wielkie i główne nasze cele. Cześć bohaterom i bojownikom o wolność narodu! (Oklaski.) Niech żyje nasza wolna i niepodległa państwo Ojczyzna!

Związek Walki Zbrojnej z Niemcami

W drugim dniu zjazdu po wyczerpujących obradach dokonano wyborów

Do zarządu Głównego Związku Walki Zbrojnej z Niemcami weszli: z ramienia AL: gen. Witold, płk Chełchowski, ppłk Bienkowski, kpt. Szafranski, kpt. Halina Szparowska. Z ramienia Batalionów Chłopskich: płk Kamiński, mjr Ożga-Micha-

ski, mjr Hanach. Z ramienia AK: płk Łętowski, ppłk Kirchmeyer i ppłk Herman. Z ramienia Milicji R. P. P. S.: płk Szaniawski. Z ramienia KB: płk Doliwa. Z ramienia Pol-u płk Sulima. Z ramienia PZW: kpt. Domański. Z ramienia KPN: kpt. Lityński.

Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani z ramienia AL: płk Narbutt. Z ramienia Batalionu Chłopskiego: mjr Jawor-Pasiak. Z ramienia AK: kdr por. Gniewecki. Z ramienia Milicji R. P. P. S.: mjr Selupski. Z ramienia KB: kpt. Klimowicz. Z ramienia PAL: gen. Skokowski. Z ramienia P. Z. W.: kpt. Olchowicz.

Do Sądu Związkowego wybrano z ramienia AL: gen. Sychalskiego i ppłka Kliszke. Z ramienia Batalionów Chłopskich: płk Zwieskiego i mra Szwarcza. Z ramienia AK: płka Bobrowskiego. Z ramienia Milicji R. P. P. S.: mra Szyzka. Z ramienia KPN: płka Widy-Wirskiego oraz z ramienia Gwardii Ludowej ob. Torbusa.

W dążeniu do stworzenia Międzynarodowej Organizacji Kombatanckiej Zjazd uchwalił rezolucję następującej treści:

„I-szy Ogólnokrajowy Zjazd Uczestników Walki Zbrojnej z Niemcami, jako organizacja kombatantów podziemnych, uważa za konieczne powołanie międzynarodowej organizacji kombatanckiej, która by skupiła w swych szeregach wszystkich bojowników walki o wolność i demokrację.“

Walka zbrojna narodów, które w obronie wolności i niezawisłości poświęciły najlepsze swych synów, została zwycięsko zakończona. Nastąpił pokój, którego utrzymanie i zabezpieczenie przed zakusami wroga i odradzającego się faszyzmu musi stać się najwyższym celem tych, którzy ten pokój wywalczyli.

Międzynarodowa organizacja kombatantów winna stać na straży wieczystego pokoju i przez zjednoczenie tych wszystkich, których złączyło braterstwo broni i krwi, stać się symbolem pokojowego, niezawisłego i demokratycznego współżycia narodów świata.“

Zjazd zakończył odpiewaniem hymnu państwowego „Jeszcze Polska nie zginęła“ „Roty“ i hymnu ludowego: „Gdy naród do boju“.

Doniosłe obrady pisarzy polskich

I-szy ogólnopolski Zjazd delegatów Zw. Zaw. Literatów Polskich w Krakowie

(Od specjalnego wystannika „Głosu Wielkopolskiego”)

W Krakowie obradował I ogólnopolski Zjazd delegatów Związku Zawodowego Literatów Polskich. Obrady, które — poza sprawami o charakterze wewnętrznym organizacyjnym — miały na celu ustalenie podstaw ideowych działalności Związku, określenie roli pisarzy w nowej rzeczywistości polskiej i stosunku jego do zachodzących przemian społecznych, trwały 4 dni.

Zjazd zagal dotychczasowy przez Zarząd Główny Związku Julian Przybosa. Za stołem prezydiąlmym zasiadli: Jan Wiktor, który przewodniczył obradom w pierwszym dniu Zjazdu, wiceminister Kultury i Sztuki Leon Kruczkowski, Jarosław Iwaszkiewicz, Jan Nepomucen Miller, Kazimierz Czachowski i Edward Kozikowski. Po uczczeniu pamięci zmarłych i zamordowanych przez Niemców pisarzy i po przemówieniu Jana Wiktora, który m. in. określił zadanie dzisiejszego pisarza jako „służbę dla człowieka, dla narodu i ludzkości”, jako „wołanie o wielkie umysły, o wielkie rozumy, wielkie serca i niezłomne charaktery i dokładanie wszelkich starań, aby je zdemokratyzować i upowszechnić w duszach i w życiu” — Zjazd powitał w imieniu Rządu wiceminister Kruczkowski, zaznaczając, że na pisarzach „ciąży wielka odpowiedzialność za przyszłą kulturę Polski” i podkreślając znaczenie, jakie Rząd przywiązuje do sprawy kulturalnego rozwoju Narodu. Następnie przemawiali przedstawiciele organizacji społeczno-kulturalnych i związków artystycznych. Referaty na temat zadań i roli literatury polskiej wygłosili pisarze Ważyk, Jastrun, Przybós, Kornacki i Polewka. W wyniku ożywionej dyskusji, jaka wywiązała się nad referatami, wyłoniono specjalną komisję dla opracowania tekstu deklaracji ideowej Zjazdu. Powołano również komisje: rewizyjną, statutową i wnioskodawczą.

W drugim dniu Zjazdu prace komisji trwały do godzin popołudniowych tak, że plenum wznowiło swe obrady dopiero o godz. 4-tej min. 30 po poł.

Obradom przewodniczył Jarosław Iwaszkiewicz. Protokół komisji rewizyjnej odczytał Stanisław Dzikowski, który wniósł w imieniu komisji o udzielenie ustępującemu Zarządowi Głównemu absolutorium. Wniosek przyjęto przez akklamację.

Następnie przystąpiono do obrad nad nowym statutem Związku. Statut referował przez krakowskiego Oddziału dr Kazimierz Wyka. Opracowany przez Zarząd krakowskiego Oddziału projekt statutu uległ w trakcie prac komisji statutowej dość znacznym zmianom. Zarówno nie które paragrafy projektu, jak i wprowadzone przez komisję statutową poprawki wywołały ożywioną dyskusję.

Największą trudność stanowiło statutowe ujęcie podzielanej przez ogół delegatów tendencji komisji statutowej do przeprowadzenia selekcji członków w imię wartości literackiej ich twórczości przy jednoczesnym nierozbijaniu poszczególnej środowisk prowincjonalnych i otwarcie szerokiego dostępu do Związku dla młodych pisarzy. Po dłuższej dyskusji postanowiono utrzymać dotychczasowy podział na członków (ręczywystych) i członków-kandydatów — z tym, że utworzona będzie specjalna komisja kwalifikacyjna, jako ciało opiniodawcze przy Zarządzie Głównym. Komisja ta rozpatrywać będzie wnioski Zarządów poszczególnych Oddziałów o przyjęcie na członka rzeczywistego. Zarząd Oddziałów pozostawiono wolną rękę w przyjmowaniu kandydatów, przy czym okres tej „aplikacji” literackiej ustalono na lat 3. Jako normy zasadnicze obowiązujące przy przyjmowaniu na członków rzeczywistych pozostawiono wymogi przedwojenne (dwie książki względnie sztuki sceniczne albo cztery wybitne tłumaczenia dzieł literatury obcej) — z tą jednakże ważną zmianą, że autor przedstawić może komisji kwalifikacyjnej swe dzieła w rękopisie. Od ogólnych tych zasad czynić nadto może Zarząd Główny odstępstwa.

Specjalnie podkreślono w czasie obrad konieczność zasilenia szeregów członków Związku przez młodych pisarzy chłopskich, nie należących jeszcze do organizacji zawodowej.

W trzecim dniu obrad I-szy ogólnopolski Zjazd delegatów Związku Zawodowego Literatów Polskich uchwalił nowy statut Związku.

Na specjalną uwagę zasługują wprowadzenie do statutu artykułu stwierdzającego, że do zadań Zarządu Głównego należy powoływanie odrębnych zespołów pisarskich i współpraca organizacyjna z zespołami, których nie wszyscy członkowie są członkami Związku Zawod. Literatów. Intencją tego artykułu jest umożliwienie jak najściślej współpracy ze Związkiem grupom pisarzy skupiającym zarówno literatów posiadających wymagane od członków Związku kwalifikacje, jak i tych, którzy normom tym jeszcze nie odpowiadają. Dotyczy to przede wszystkim zespołu pisarzy chłopskich zasługującego na szczególną opiekę Związku. W dyskusji nad tym artykułem zabierali m. in. głos pisarze chłopscy Marzec, Kubisz, Król, Bojar, Piętań, oraz (spoza grupy chłopskiej) Putrament i Ważyk.

Ustalono, że siedzibą Zarządu Głównego Związku będzie Warszawa. Oddziały prowincjonalne tworzone mogą być w ośrodkach, w których przebywa, najmniej 10-ciu literatów, w tym najmniej 5-ciu rzeczywistych członków Związku. Zarządy Oddziałów sprawować będą opiekę nad klubami literackimi i prowadzić studia literackie. Kluby i studia mają za zadanie wzmoczenie zainteresowań kulturalnych szerokich mas i planować pracę nad kształceniem artystycznym młodzieży literackiej.

Po przyjęciu statutu postanowiono w terminie do 1-go listopada br. odbyć walne zebrania członków poszczególnych Oddziałów celem opracowania prac Związku na nowych podstawach organizacyjnych. Członkowie Związku otrzymają w tym terminie, jednolite legitymacje związkowe.

Następnie przystąpiono do wyboru nowego Zarządu Głównego Związku. Na miejsce ustępującego Juliana Przybosa, prezesem Związku wybrano jednogłośnie Jarosława Iwaszkiewicza. Jako członkowie weszli do nowego Zarządu:

Edward Kozikowski, Adam Polewka, Stanisław Piętań, Tadeusz Breza, Stanisław Ryszard Dobrowolski i Mieczysław Jastrun.

Członkami zarządu są również — w myśl nowego statutu — prezesi względnie specjaliści delegaci wszystkich Oddziałów Związku.

Do komisji rewizyjnej wybrano przez akklamację ob. ob. Dzikowskiego, Truchanowskiego i Natanson, do sądu koleżeńkiego (również przez akklamację) ob. ob. Czechowskiego, Boguszewską i Rogowicza.

Powołano dwie komisje kwalifikacyjne: zwykłą — na okres kadencji Zarządu Głównego i nadzwyczajną — dla jednorazowego badania kwalifikacji zawodowych dotychczasowych członków Związku. Do pierwszej komisji weszli przedstawiciele różnych rodzajów twórczości literackiej w osobach: Miłosza (poezja), Andrzejewskiego (proza), Zawieyskiego (dramat), Rogowicza (przekłady) i dra Wyki (krytyka); do drugiej wybrano następujących pisarzy: Iwaszkiewicza, Wykę, Andrzejewskiego, Ważyka, Parandowskiego, Małkowskiego, Kolonickiego, Putramenta, Otwinowskiego, Korkowskiego, Wołeszynowskiego, Zagębskiego i Breza.

Z kolei Zjazd przystąpił do rozpatrywania zgłoszonych przez Oddziały wniosków. Wniosków wpłynęło kilkadziesiąt, wobec czego Zjazd przekazał wnioski o charakterze mniej zasadniczym do rozpatrzenia Zarządowi Głównemu, poświęcając trzeci i czwarty dzień obrad tym wnioskom, które uznał za szczególnie ważne i pilne.

Poniżej podaję najważniejsze uchwały Zjazdu:

W sprawie ekscesów antysemitycznych: „Walny Zjazd delegatów Związku Zawodowego Literatów Polskich potępia zbrodnicze ekscesy antysemityczne oraz akty mordów, dokonywane na działaczach robotniczych, chłopskich i żołnierskich Wojska Polskiego.

Pisarze polscy widzą w tego rodzaju aktach gwałtu dążenie do podważenia podstaw ustroju demokratycznego.

Zjazd wzywa wszystkich pracowników kultury do solidarnej obrony i utrwalenia zdobyczy demokracji polskiej.”

W sprawie wolności słowa:

„Walny Zjazd delegatów Związku Zawodowego Literatów Polskich domaga się pełnej wolności słowa w granicach nienaruszających podstaw ustroju demokratycznego walącego z faszyzmem.”

Uchwalenie tego wniosku poprzedziła ożywiona dyskusja, w czasie której apelowano do pisarzy-posłów o poruszenie tej sprawy na Krajowej Radzie Narodowej. Zwrócono również uwagę na niemożliwość warunków pracy literata-dziennikarza i na brak ingerencji Zarządu Głównego Związku Dziennikarzy w panujące w niektórych ośrodkach prowincjonalnych stosunki. W dyskusji zabierali m. in. głos pisarze Miller, Dobrowolski, Kornacki, Nałkowska, Kowalska, Natanson, Kott, Polewka, Zytomirski.

W sprawie pisarzy-kolaborantów Zjazd powziął uchwałę tej treści:

„Walny Zjazd Związku Zawod. Literatów Polskich potępia pisarzy-kolaborantów — Emila Skińskiego, Feliksa Burdeckiego i Stanisława Wasylewskiego, stwierdzając, że wymienieni postawia swoją i działalnością w czasie okupacji wykluczyli się ze społeczności pisarskiej.”

W sprawie przywrócenia dawnej pisowni: „Zjazd Delegatów Związku Zawod. Literatów Polskich postanawia domagać się przywrócenia pisowni dawnej, z „okresu poprzedzającego ostatnio przyjęte zmiany.”

Z innych uchwał Zjazdu na specjalne podkreślenie zasługują: wezwanie do posłów-pisarzy o wystąpienie na najbliższej sesji K. R. N. z wnioskiem o uchwalenie ustawy bibliotecznej, uchwałę o konieczności ożywienia ruchu wydawniczego (zwłaszcza w zakresie literatury pięknej), o potrzebie założenia Towarzystwa im. Józefa Ign. Kraszewskiego dla badań nad tym pisarzem i przywrócenia mu należytego miejsca w społeczeństwie czytelnym (z czym łączy się sprawa odpowiedniego użytkowania dla celów kulturalnych ocalałego w Warszawie domu, w którym mieszkał Kraszewski), o konieczności roztoczenia opieki nad pisarzami polskimi na obczyźnie (zwłaszcza na Śląsku Cieszyńskim), o konieczności utworzenia „Skarbu narodowego literatury” (z 5-procentowego, ściąganego od wydawców opodatkowania dzieł pisarzy polskich, których prawa autorskie wygasły po upływie 50 lat od ich śmierci, tworzy się „Skarb narodowy literatury” jako fundusz zapomogowy dla literatów, mający w przyszłości oddziały organa państwowe od subsydiowania literatury), o konieczności prowadzenia dzieła upowszechniania sztuki przez specjalistów artystów i teoretyków „z pominięciem niedolężnych i często złą wolę wykazujących pośredników i popularyzatorów, gdyż robotnikowi i chłopu polskiemu i w tej dziedzinie należy się wszystko, co najlepsze”, o potrzebie spowodowania rewizji tekstów operowych i innych tekstów do muzyki wokalnej, o konieczności przestrzegania poprawności ogólnopolskiego języka literackiego na łamach dzienników i czasopism, o niezbędności popierania polskiej twórczości dramatycznej i roztoczenia specjalnej opieki nad polskimi autorami dramatycznymi, uchwałę o konieczności uczczenia pamięci Janusza Korczaka przez nazwanie jego imieniem jednej z ulic w Warszawie na terenie dawnego „getta”.

Z uchwał dotyczących poprawy warunków bytu pisarzy polskich wymienić należy: uchwałę zobowiązującą Zarząd Główny do poczynienia odpowiednich kroków w Ministerstwie Kultury i Sztuki, Min. Skarbu i Min. Sprawiedliwości zmierzających do obniżenia skali podatku dochodowego dla literatów i ewent. zwolnienia ich od podatku na przeciąg lat 3-letni, uchwałę wskazującą na konieczność przyznania literatom, zatrudnionym w urzędach i nie żyjącym wyłącznie ze swej pracy zawodowej tzw. dodatku artystycznego w wysokości od 30 do 50 proc. pensji, otrzymywanego już w niektórych okolicach kraju przez członków Zaw. Zw. Muzyków, uchwałę

o potrzebie utworzenia specjalnej komisji złożonej z reprezentantów Min. Kultury i Sztuki i Zw. Literatów dla stałego badania sytuacji materialnej pisarzy i o konieczności zwiększenia pomocy materialnej dla pisarzy nie odpowiadającej do tej pory poczynionym przez przedstawicieli rządu obietnicom i deklaracjom, uchwałę o konieczności zawarcia konwencji z wydawcami podwyższającej normy wierszowego, dla literatów.

Zjazd uchwalił powołać do życia komisję prawniczą dla opracowania zespołu zagadnień prawa autorskiego, związanych z pracą zawodową pisarza.

W ważnej sprawie gospodarki papierem postanowiono wystąpić o przyznanie Ministerstwu Kultury i Sztuki przydziałów papieru, rozdzielanych następnie między poszczególne oddziały Związku Zaw. Literatów na cele wydawnicze i do zawodowego użytku członków Związku.

Na zakończenie obrad odczytano deklarację ideową następującej treści:

„My, pisarze polscy zgromadzeni na pierwszym zjeździe w wyzwolonej, niepodległej i demokratycznej Polsce, w szóstą rocznicę wybuchu wojny, składamy hołd bohaterom, którzy przelali krew na wszystkich frontach walki z faszyzmem.

Głęboko jesteśmy przeświadczeni, że tylko całkowite powalenie faszyzmu, który niósł zagładę kulturze świata, otwiera nową, lepszą epokę w dziejach ludzkości i ratuje dobro kultury od zniszczenia.

W sojuszu twórczej polskiej myśli z mocami postępu i demokracji, które podjęły ciężar przebudowy świata, pragniemy, aby słowo „ludzkość” istotnie zawierało w sobie najszlachetniejsze człowiecze wartości. Biorąc rozbrat z ideami wstecznicstwa, oparci o najlepsze tradycje polskiej i europejskiej myśli humanistycznej, pragniemy również, aby pióra nasze sprostały przetrwaniu w artystyczny kształt wszystkich dążeń i przeżyć naszego odrodzonego narodu i odrodzonej ludzkości.

Postanawiamy twórczością naszą współdziałać przy kształtowaniu takiej psychiki nowego człowieka, aby stanowiła ona gwarancję, że zbrodnie straszliwej wojny nie powtórzą się już nigdy.

Jesteśmy przekonani, że pogłębienie stosunku naszego do zagadnień społecznych i kulturalnych pozwoli nam na rozszerzenie zasięgu naszego działania. Wierzymy, że tą drogą literatura przeniknie do mas, nie tylko nieobniżona w swoim poziomie, lecz realizująca swoje najwyższe możliwości. W szczególności kładziemy nacisk na odbudowę moralnych podstaw społeczeństwa i uważamy wysoki poziom etyczny twórczości literackiej za najbardziej akcentowany przez nas postulat.

Wierzymy, że odtąd rozpocznie się nowy etap odrodzonej literatury polskiej, dążącej do wielkości poprzez służbę dla Narodu i dla Człowieka”.

Deklarację ideową przyjęto przez akklamację. Zamykając Zjazd, prezes Jarosław Iwaszkiewicz wygłosił piękne przemówienie, w którym m. in. powiedział:

„Kończymy nasz Zjazd, jestem głęboko wzruszony zamykając ten Zjazd, na którym obdarzono mnie godnością prezesa, jestem głęboko wzruszony, stając przed wami jako wasz przedstawiciel i przewodniczący, jako opiekun i ojciec. Wczoraj już powiedziałem kilka słów o ustępującym zarządzie, który ukonstytuował się w warunkach nienormalnych, który pracował w warunkach niezwykle ciężkich, który był dla nas zarządem historycznym. Sylwetki 4 pisarzy zasiadających w tym zarządzie odgrywały w naszych czasach wielką rolę, a specjalnie chcę zwrócić uwagę na sylwetkę prezesa, kol. Przybosa, który zasługuje na najgłębszy szacunek.”

Chciałbym, abyśmy ofiarnie pracowali, aby te piękne domy złote nie stały się wężami z kości słoniowej... Polecam wam wyjechać, pościecie na prowincję, która nas pragnie, chce naszego słowa. Nie zamykajmy się na łamach piśm... Polecam wam gorąco ofiarne podawanie ręki wszystkim ludziom naokoło... Obrady napędziły mnie wiarą, że łączy nas jednak bardzo wiele, łączy nas przede wszystkim humanizm, który... może odegrać rolę, jakiej od nas oczekuje cały Naród i Rząd”.

Uczestnicy Zjazdu wysłali depeszę z wyrazami czci do Prezydenta Bieruta i Premiera Osóbki-Morawskiego, oraz telegraficzne pozdrowienia dla ob. ob. ministrów Kowalskiego i Rzymowskiego, jak również telegram — do prezydium Zjazdu Uczestników Walki Zbrojnej w Warszawie, wzywający „bojowników o wolność i o demokrację do dalszego stania na straży ideałów, o które przelewali krew i do nieprzejednanej walki z reakcją — w przeświadczeniu, że ogół pisarzy polskich udzieli im swego nieograniczonego poparcia”.

Pierwszy ogólnopolski Zjazd delegatów Związku Zawodowego Literatów Polskich był w życiu kulturalnym wyzwolonej Polski wydarzeniem ze wszech miar doniosłym. Obrady Zjazdu wybiegły daleko poza ramy konferencji organizacyjnej i dyskusja obejmowała szeroki zakres zagadnień o podstawowym znaczeniu społecznym i kulturalnym. Deklaracja ideowa uchwalona na zjeździe i będąca wynikiem jedności jego uczestników w pojmowaniu roli pisarza w demokratycznej Polsce nie pozostawia żadnych wątpliwości co do owocności obrad i w sposób zdecydowany nakreśla drogę, jakimi krocząc zamierza nowa literatura. Pisarz polski oddał się bez zastrzeżeń dziełu gruntownej, przebudowy kulturalno-społecznej wkrzeszonego Państwa i, świadom swej przodującej roli w tworzeniu nowych dóbr kulturalnych dostępnych dla wszystkich warstw Narodu, wznosić będzie z całym artystycznym wysiłkiem i z pełnią ideowego i moralnego przygotowania coraz potężniejszy gmach literatury polskiej jako swój wkład w dzieło duchowego doskonalenia się ludzkości.

Eugeniusz Zytomirski

Czwartek, dnia 6 września 1945 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki — Zachariasz.
Kalendarz słowiański — Drogowida.

Prace minerskie w śródmieściu

Wydział Techniczno-Budowlany Zarządu Miejskiego przystępuje do rozbiórki domów wypalonych przy pomocy materiałów wybuchowych. Pierwsze prace nastąpią w dniu 7 bm. w rejonie ulic Walki Młodych, Plac św. Krzyski, Romana Szymańskiego, Wysoka i odbywać się będą codziennie pomiędzy godz. 5.30—6.30. Mieszkańcy okolicznych domów proszeni są o pozostawienie w tym czasie otwartych okien, w celu uniknięcia ewentualnego zniszczenia szyb. Równocześnie zwraca się uwagę, że chodzenie ludności cywilnej po wybuchu w celu obejrzenia skutków zniszczenia jest niedozwolone, ze względu na możliwość zarażenia się wzruszonych ścian. Za wyniki ewentualne wypadki Zarząd Miejski nie będzie ponosił żadnej odpowiedzialności.

Prace minerskie prowadzone będą bardzo ostrożnie i nie zagrażają całości i bezpieczeństwu sąsiadujących domów i ich mieszkańców.

O porządek w tramwajach

Komenda Miasta M. O. komunikuje, że w związku z ilością wypadków spowodowanych przez pasażerów jeżdżących tramwajami zabrania się jazdy na stopniach, taranach i zderzakach wozów tramwajowych; nie wolno wskaikiwać lub wyskakiwać z będącego w biegu tramwaju; zakazuje się zatarasowania wejść bagażami oraz uniemożliwianie wejścia pasażerom do wnętrza wozu; palenie papierosów w tramwaju jest wzbronione, zakazane jest również przewożenie tramwajami przedmiotów łatwopalnych lub mogących zabrudzić odzież pasażerów.

Winni nieprzestrzegania zarządzeń będą karani doraźnie.

Pomysłowe i estetyczne drogowskazy

Staraniem i sumptem Polskiego Związku Zachodniego ustawiono w ostatnich dniach w różnych punktach naszego miasta pomysłowe i estetyczne sztyły drogowskazy, propagujące osadnictwo na ziemiach nowodziśkanych. Drogowskazy, przyczyniają się w znacznym stopniu do upiększenia placów i ulic Poznania. Polski Związek Zachodni poleca je uwadze i opiece poznańskiego społeczeństwa.

Komisje kontrolne zaczęły urzędowanie

Wyłonione przez Wojewódzką Radę Narodową Komisja Kontroli administracji państwowej i samorządowej oraz Komisja Kontroli przedsiębiorstw odbyły w dniu 31 ub. m. swe konstytucyjne posiedzenie.

Na przewodniczącego Komisji Kontroli administracji państwowej i samorządowej wybrano ob. mgr Strzałkowskiego, a na zastępcę ob. Sajdaka. W ramach tej Komisji postanowiono utworzyć 2 sekcje, sekcje administracji państwowej i sekcje samorządowej. Do pierwszej sekcji weszli ob. Sajdak jako przewodniczący, ob. Tópolewski i ob. Sobolewski, a do drugiej ob. Chałupka — jako przewodniczący oraz obydwaj: Droźnik i Maćkowiak.

Na przewodniczącego Komisji Kontroli przedsiębiorstw wysunięto ob. Romana Polaka, a na zastępcę ob. Sobolewskiego.

Do zadań Komisji należy w myśl art. 28 ustawy z dnia 11. 9. 1944 r. o organizacji i zakresie działania rad narodowych kontrola działalności organów wykonawczych (państwowych i samorządowych) z punktu widzenia legalności, celowości i zgodności z zasadniczą linią działalności Krajowej Rady Narodowej.

Referat dla spraw wychodźstwa

Polski Związek Zachodni podaje do wiadomości, że dla spraw wychodźstwa polskiego w Niemczech został utworzony przy Okręgu poznańskim ul. Chelmońskiego 2, specjalny referat. Zadaniem jego będzie ułatwiać powrót do kraju Polakom z Niemiec.

Polski Związek Zachodni komunikuje dalej, że utworzony w lipcu br. Referat Łużycki załatwia wszelkie sprawy związane z tym zagadnieniem.

Gdzie składać zeznania w sprawie zbrodni niemieckich?

Zbrodnie i barbarzyństwo niemieckie w Polsce wymagają naświetlenia i udukowienia. W tym celu utworzona została w Poznaniu Wojewódzka Komisja do badania zbrodni niemieckich. Wszystkie osoby, które coś wiedzą o zbrodniach i barbarzyństwach niemieckich, które przeżywały w obozach koncentracyjnych i obozach pracy, w obozach jeńców i w więzieniach, winny się zgłosić w biurze wyżej wymienionej komisji i złożyć zeznanie. W Poznaniu istnieją dwa punkty spisywania zeznań: u prokuratora Sądu Specjalnego, ul. Miłyńska 1a, pokój 33 w godz. od 9 do 2-tej i przy ul. Nicałej 14, i p. w godz. od 11-14-tej.

Każde zeznanie ujęte protokółnie to ważny i szczegółowy dokument zbrodni i barbarzyństwa niemieckich. Obowiązkiem wszystkich jest udzielenie Komisji pomocy w zebraniu odnośnych materiałów.

Zgłaszanie zapotrzebowania na wyroby przemysłowe

W związku z ustaleniem programu produkcji zakładów przemysłowych województwa poznańskiego, Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu wzywa wszystkie zakłady przemysłowe do zgłaszania swojego zapotrzebowania na wyroby przemysłowe przetworzone na okres do lutego 1946 r. Wzajemnie, z podaniem przeliczenia poszczególnych towarów, Zakłady państwowe i pozostające pod zarządem nadzinstanowym winny zgłaszać swoje zapotrzebowania do Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, ulica Chelmońskiego 10. Wszelkie pozostałe zakłady do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 21, i to niezwłocznie. Zapotrzebowania zgłoszone później, jak w przeciągu jednego tygodnia po dniu publikowania komunikatu, będą uwzględniane tylko w miarę możliwości.

Repertuar teatrów poznańskich

Teatr Wielki

Czwartek, 6 bm., godz. 18-19 - „Rigoletto”

Teatr Polski

Czwartek, 6 bm., i piątek, 7 bm., godz. 18-19 - „Ziemia oskarża”

Miejski Teatr Marionetek

Czwartek, 6 bm. - teatr nieczynny

Repertuar kin poznańskich

Apollo - „Nr 217” - godz. 16, 18, 20

Koncerty popularne

orkiestry woj. Komitetu Opieki Społ. pod dyr. Floriana Ponińskiego

Premiera „Wesołej wdówki” w Teatrze Wielkim

W sobotę, 8 września, o godz. 18-tej wystawiona będzie na scenie Teatru Wielkiego...

W rolach głównych wystąpią znakomici artyści: Maria Laskowska, Jadwiga Musielakowa...

Przedprzedaż biletów w kasie Teatru Wielkiego po cenie od czwartku, 6 bm. Kasa czynna od godz. 10-13-tej

V Koncert symfoniczny Filharmonii Poznańskiej

W poniedziałek, 10 bm., o godz. 18-tej odbędzie się w Teatrze Wielkim V koncert Filharmonii Poznańskiej...

Recital szopenowski Tadeusza Wituskiego

W niedzielę, dnia 9 bm., o godz. 12-tej wystąpi w auli uniwersyteckiej pianista Tadeusz Wituski...

Dyżury aptek poznańskich

W dniach od 8 do 15 bm. pełnią dyżury: dla Łazarza i Górczyzna - Apteka przy Parku Wilsona...

Zebrań w dniu 8 września

Przymasowy Cech Elektryków o godz. 15-tej w Piwnicy Ratuszowej przy Starym Ryнку.

KOMUNIKATY

Związek Walki Młodych przynajmniej bezpłatny kurs kroju i gzyca dla młodzieży żeńskiej od lat 16.

Kurs gorzeli. W porozumieniu z dyrekcją Państwowego Monopoli Spirytusowego w Poznaniu...

Poznański Okręg „Caritas” zaprasza wszystkich byłych współpracowników, członków i sympatyków...

Towarzystwo Kolonii Wakacyjnych i Stacji Sanitarnych „Stella” wznawia swą działalność.

Podjęcie. Za ofiarowane 1000.- zł z okazji 12-letniej rocznicy ślubu ob. Owoców z Poznania...

Wycieczka do Gorzowa. Aby umożliwić poznańnikom udział w uroczystości „Dożynek”...

Odjazd wycieczki z Gorzowa w poniedziałek, dnia 10 bm. o godz. 11.55.

Program audycji radiowych na piątek, 7 bm.

6.45 Hymn i sygnał czasu z W-wy II; 6.50 Dziennik poranny z W-wy II; 7.05 Muzyka z płyt z W-wy II...

5.00 Muzyka z płyt z W-wy II; 5.15 Muzyka z płyt z W-wy II; 5.30 Muzyka z płyt z W-wy II...

5.45 Muzyka z płyt z W-wy II; 6.00 Muzyka z płyt z W-wy II; 6.15 Muzyka z płyt z W-wy II...

6.30 Muzyka z płyt z W-wy II; 6.45 Muzyka z płyt z W-wy II; 7.00 Muzyka z płyt z W-wy II...

7.15 Muzyka z płyt z W-wy II; 7.30 Muzyka z płyt z W-wy II; 7.45 Muzyka z płyt z W-wy II...

8.00 Muzyka z płyt z W-wy II; 8.15 Muzyka z płyt z W-wy II; 8.30 Muzyka z płyt z W-wy II...

8.45 Muzyka z płyt z W-wy II; 9.00 Muzyka z płyt z W-wy II; 9.15 Muzyka z płyt z W-wy II...

9.30 Muzyka z płyt z W-wy II; 9.45 Muzyka z płyt z W-wy II; 10.00 Muzyka z płyt z W-wy II...

10.15 Muzyka z płyt z W-wy II; 10.30 Muzyka z płyt z W-wy II; 10.45 Muzyka z płyt z W-wy II...

11.00 Muzyka z płyt z W-wy II; 11.15 Muzyka z płyt z W-wy II; 11.30 Muzyka z płyt z W-wy II...

11.45 Muzyka z płyt z W-wy II; 12.00 Muzyka z płyt z W-wy II; 12.15 Muzyka z płyt z W-wy II...

12.30 Muzyka z płyt z W-wy II; 12.45 Muzyka z płyt z W-wy II; 13.00 Muzyka z płyt z W-wy II...

Nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego

Urzędy Skarbowe rozplakowały obwieszczenia o obowiązkach składania zeznań do wymiaru nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego.

Do złożenia zeznań obowiązane są wszystkie osoby fizyczne, prawne i spadki wakujące w okresie od dnia 31 sierpnia 1939 r. do dnia 30 czerwca 1945 r.

Osoby, które nabyły wyłącznie nieruchomości domowe i inne przedmioty, służące do osobistego użytku, zobowiązane są do złożenia zeznań w tych przypadkach, w których wartość obiegowa tych przedmiotów w dniu 30 czerwca 1945 r. przekracza kwotę 100 000 zł.

Zeznania składają w terminie do dnia 15 bm osoby fizyczne i spadki wakujące w miastach - właścicielom domów lub zarządcóm nieruchomości, na wsi - zarządcóm gmin wiejskich, osoby prawne z całego okręgu Izby Skarbowej - Urzędowi Rewizyjnemu w Poznaniu, Wały Batorego 5.

Właściciele domów lub zarządcy nieruchomości w miastach oraz zarządcy gmin wiejskich wpiszą zeznania do specjalnych formularzy tzw. „oświadczeń” i złożą te zeznania wraz z należycie wypełnionymi i podpiszonymi formularzami oświadczeń i przesyła listem poleconym właściwym Urzędowi Skarbowemu w terminie do dnia 15 bm.

Doręczenie formularzy zeznań i oświadczeń jest w toku. W miastach Poznań i Wąbrzeźno właściciele domów lub zarządcy nieruchomości zgłoszą się w terminie do 5 bm. po odbiór potrzebnej ilości zeznań i oświadczeń do terytorialnie właściwych urzędów skarbowych i otrzymają formularze zeznań

Utalentowany baletmistrz

Stanisław Miszczyk - baletmistrz Teatru Wielkiego w Poznaniu, w którym zamieszeliśmy wywiad pt. „Z poznańskich świątyni „Terpsychory” w nr 183 „Głosu”. Baletmistrz Miszczyk opracował stronę choreograficzną operetki „Wesoła wdówka”, której premiera odbędzie się w sobotę, dnia 8 bm. o godzinie 18.

bezwzględnie doręczyć osobom, obowiązanych do złożenia zeznań. Osoby, którym zeznań nie dostarczono, powinny zgłosić się po odbiór tychże do właściwych domów lub zarządów nieruchomości albo do zarządów gmin wiejskich.

Właściciele urzędów skarbowych określa się według siedziby lub miejsca zamieszkania płatnika w dniu 30 czerwca 1945 r.

Za niezłożenie zeznań i inne wykroczenia przeciw dekretowi o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego przewidziane są kary grzywny do 200 000 zł, ulegające zamianie na pracę przymusową lub areszt do lat 3-6, ponadto - w przypadku świadomego zatajenia lub ukrywania zatajenia swego wzbogacenia wojennego - całe wzbogacenie wojenne może ulec przepadkowiu.

Z życia Wielkopolski

WRZEŚNIA

W miesiącu lipcu staraniem Komitetu wydano: 4640 porcyj obiadów dla podopiecznych miasta Wrześni, z których korzystało 85 rodzin - 292 osoby, z czego dzieci do lat 16-tu 153. Dla wszystkich rodzajów repatriantów. Dworcowy Punkt Oddz., wydał: 3160 porcyj obiadów, 6000 porcyj kawy, 1458 porcyj suchych.

Ogólny koszt wyżej wymienionych pomocy wyraża się cyfrą 17 232,- zł. Wydano również: 8816 porcyj mleka, z czego dla niemowląt 5216 porcyj. Zapomóg w gotówce i naturaliach udzielono na sumę 11 845,82 zł. Udzielono 146 noclegów oraz dożywno 160 dzieci szkolnych.

GNIĘZNO

Dnia 15 ub. mies. J. E. ksiądz kardynał Hlond miał celebrować mszę św. na wolnym powietrzu przy Katedrze. Z powodu deszczu uroczyste nabożeństwo odbyło się w kościele o. o. franciszkanów, w którym znajdują się relikwie błogosławionej Jolanty.

Dnia 15 zm. odbył się koncert muzyki kameralnej z inicjatywą wojewódzkiego ośrodka krzewienia kultury i sztuki, zorganizowany przez miejski referat kultury i sztuki. Wystąpił świetni artyści poznańscy: Gertruda Konatkowska (fortepian) i „Kwartet Polski” - Zdzisław Jahnke (I skrzypce), Ludwik Kwaśnik (II skrzypce), Tadeusz Szule (altówka) i Dezyderiusz Dancowski (wiolonczela). Między innymi wykonano interesujący kwintet fortepianowy Juliusza Zarebskiego. (SH.)

SIERAKÓW n. Wartą

Staraniem Związku Leśników, Koła Sieraków, Kwilcz, Drąsko i Wronki, odbył się tu w dniu 16 zm., tj. w rocznicę zamordowania leśniczego Antoniego Jarochońskiego, obchód manifestacyjny na cześć jego i zamordowanego już w pierwszym roku wojny prac. leśnego Jana Sroki.

Przy współdziałaniu ob. Starosty, Zarządu Miejskiego, Harcerstwa, delegacji wszystkich organizacji i towarzystw, obywatelstwa, organizacji leśników, pochód z orkiestrą przeszedł ul. miasta do kościoła. Po odprawieniu mszy św. żałobnej pochód ruszył w dalszą drogę na miejsce spoczynku bohaterów. Związki Leśników i najbliżsi przyjaciele zamordowanych ufundowali pomniki poległym za wolność ku ich wiecznej pamięci.

Orkiestra miejscowa odegrała marsz żałobny Szopena. Przemówienie wygłosił ob. nadleśniczy Stryczyński Łucjan. Następnie nastąpiło złożenie wieńców na grobach poległych. Drugie przemówienie wygłosił kolega Pohl Adam. Chór kościelny pod batutą ob. Nowickiego wykonał pieśń „W mogile ciemnej”.

Ob. Starosta w przemówieniu swoim podkreślił zasługi zamordowanych i z apelem zwrócił się do społeczeństwa, by solidarnie pamiętali o wdowach i sierotach pozostałych po bohaterach. Uroczystość zakończył miejscowy ks. proboszcz odmówieniem modlitwy i zaintonowaniem pieśni „Boże, coś Polskę”.

Związek Leśników, Koła Sieraków, pragnąc dać wyraz uznania wszystkim tym, którzy przyczynili się do podniesienia tej uroczystości i za złożenie licznych wieńców bohaterom, tą drogą składa serdeczne podziękowanie. ZZL

Dnia 4 września 1945 zasnęła w Pańcu po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 56, śp. z Zembrzuskich

Wanda Gurzyńska

literatka i dziennikarka, odznaczona za świąteczną pracę społeczną Złotym Krzyżem Zasługi najukochańsza żona i najdroższa matka.

Wyprowadzenie drogi w łuk z kościoła św. Antoniego w Staroście na miejscowy cmentarz odbędzie się w sobotę, 8 września, o godz. 9-tej, o czym zawiadania krewnych i przyjaciół

pożegnana w najgłębszym smutku rodzina

6285

W środę, dnia 5 września rb., zmarła po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami, moja najdroższa żona, nasza najlepsza matka, teściowa, bratowa, siostra i babcia, śp. z Wozwodzkich

Pelagia Naglerowa

przeżywszy lat 58. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 9 września rb., w Gostyniu z kinstycki Zakładu Sióstr Miłosierdzia.

W ciężkim smutku pożegnani małż, dzieci i rodzina

6287

Państwowe Zakłady Samochodowe nr 3

w Poznaniu, ul. Strumykowa 12/13

przyjmą do pracy:

Wszelkiego rodzaju siły techniczne oraz rzemieślników jak: ślusarzy, monterów samochodowych, tokarzy, szlifierzy, frezerów, blacharzy, kowali, stolarzy, elektro-monterów, spawaczy.

Zgłoszenia z podaniem i życiorysem należy składać osobiście w wydziale personalnym Zakładów.

OGŁOSZENIA DROBNE

przyjmuje Administracja ul. Wyspiańskiego 10 I ptr. bez odpowiedzialności za terminowy druk.

Wózek dziecięcy, biały, dobry. Łąkowa 9 m. 8. 5986

Wolant, na osiach patentowych, w doskonałym stanie i ilości sprzedam. Zgłoszenia: Karpinski, Dąbrowskiego 22. 5963

Przedstawicielstwo fabryki porcelany „Giesche” przyjmuje zamówienia wagonowo i drobnicowo - pełen asortyment. Ul. Wrocławska 13 - Komis. 51. 5827

Dobra prawie nowa mleczarka na reszorkach na sprzedaż. Tomczak, Nad Bogdaną 2. 6016

Akordiony 80-basowy i białe futrzany meble tanio sprzedam. Rybaki 9 m. 21. 6006

Motocykl setki marki „Wanderer”. Grobla 8, I ptr., od 16-18-tej. 6005

Westfalia, duży stół, łożko materacem, mały szaf, tapczanowe materace, skórzana walizka, dwa ubrania, trzewiki męskie - sprzedam. Poznańskie 28/30 m. 24. 6063

Komunikat. Zakłady Siły Światła i Wody stoł. m. Poznania, Oddział Sprzedaży Produktów Ubocznych, Grobla 10, mają do oddania większą ilość miaru koksowego, nadającego się specjalnie dla cegielni. Cena detaliczna zł 200 za t. cena hurtowa zł 160 za t. 6187

Radioaparaty kupuje Radio-mechanika. Poznań, Wielki Młodych 25. 5911

Noże, łyżki, nóżeczki, kupuje Steinke, Strzelecka 27 m. 9. 5969

Mełanżer kupi Fabryka cukrów, St. Marecki, św. Wojciecha 29. 5940

Wosk (parafina, czerzyzna), terpentyna, każda ilość kupuje. Poznań, Focha 137 m. 6. 5948

Gnieźnieńska Farbiarnia zakupi większą ilość mocnych koszy. Zgłoszenia: Poznań, Kraszewskiego 17. 5974

Trójkołowiec - najchłodniej platforme - Poznańska Spółka Drzewna, Szamarzewskiego 11. 5999

Kalinek, koperek włoski, anyż większe partie kupujemy. „Witka”, Poznań, Zamkowa 6, telefon 31-33. 6018

Cyne, metal łożyskowy, kupuje stale „Hatech”, Walki Młodych 65. 5897

Gumowane materiały kupuje każda ilość. Marsz. Focha 175 m. 14, oficyna. 6021

Gnieźnieńska Farbiarnia zakupi samochod ciężarowy w dobrym stanie. Zgłoszenia w filii w Poznaniu, Kraszewskiego 17. 5975

Zamiana

Zamienię dom-śkładem, mieszkaniami, miejscem Wlkp. na willek Poznań. Oferty: „Głos Wielkopolski” nr 5939.

Radio zamienię na buty oficerek w dobrym stanie Nr 42 (29). Małeckiego 37 m. 7, codziennie od 20-tej. 6002

Zamienię 2 pokoje z kuchnią łożanką na mniejsze. Oferty: „Głos Wielkopolski” nr 6001.

Wolne lokale

Przedsiębiorstwo przemysłowe (drzewno-metalowe) w środowisku okazynie sprzedam. Oferty: „Głos Wielkopolski” nr 5998.

Energicznemu oddam pokój za dozorowanie willi. Adres wskaze „Głos Wielkopolski” nr 6000.

Szuka lokalu

2 pokoje z meblami lub bez. Jeżyce. Oferty: „Głos Wielkopolski” nr 5946.

Poszukuje składu w centrum. Pośrednicy mile widziani. Mogę ponieść koszty naprawy. Kwaciarnia, M. Focha 4. 6010

Poszukuje mieszkania 2 lub 3 pokoje kuchnia w dzielnicy Jeżyce. Oferty: „Głos Wielkopolski” nr 6011.

Zawiadamy, że w piątek, dnia 7 września br. nastąpi otwarcie

Baru i Restauracji Kasyno Obywatelskie

przy ul. Małeckiego 11, narożnik ul. Strusiej.

Staraniem naszym będzie Szan. Obywateli pod każdym względem zadowolici.

6284

B. Gryniecki - Hurtownia Papieru

galanterii, dewocjonalii, zabawek i strun POZNAŃ, WROCLAWSKA 38

poleca się na sezon szkolny zakupuje wszelkie gatunki papieru 6019

Zguby

Unieważniam zgubiony portfel z ważnymi dokumentami na nazwisko Szybczycki Jan, Gromadno, pow. Szubin, k 172

Stolarnia maszynowa poszukuje wspólnika. Oferty: „Głos Wielkopolski” nr 6038.

Zapowiedzi

Urząd Stanu Cywilnego na obwód miejski Krotoszyn. Napisy zapow. 215/1945 r. Zapowiedź. Podaje się do ogólnego wiadomości, że 1. czerwiadnik stolarski Antoni Kosmański, stanu wolnego, zamieszkały w Krotoszynie, ulica Leśna 16, syn robotnika Wojciecha Kosmańskiego i jegoż małżonki Franciszki z Bloniewskich, zamieszkałych w Krotoszynie; 2. Władysława Mania, stanu wolnego, bez wodu, zam. w Krotoszynie, ul. Leśna 16, córka rolnika Wojciecha Mani (Mania) i jegoż małżonki Władysławy z domu Szcecl, zamieszkałych w Gromadzie, pow. Szubin, k 172

Sylna chiromantka trafnie przepowiada. Wielka 9, m. 4, wejście z Szewskiej. 5813

„Radiofal” naprawa radio-odbiorników. Poznań, Patrona Jackowskiego 52. 5844

Przyjmuję zegarki do reparaacji. ul. Kraszewskiego 4 m. 10, między godz. 2-3 i 6-7. 5916

Administracja-ogłoszenia Wyspiańskiego 10, I ptr., kolportaż: Bukowska 3. Telefon 78-64 - Adres Redakcji: Wyspiańskiego 10, I ptr. Konto PKO V-4400. Konto Banku Społem 25 Kolegium Redakcyjne przyjmuje w godzinach od 12-tej do 13-tej

Sekretariat Redakcji czynny codziennie od godziny 11-tej do 14-tej Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca Tel. Red. 62-70 (nocne 17-28 i 61-37) - Tel. Dyr. Delegatury 64-75 - Tel. Kolportażu 78-64